دەسەڵاتی بەختەوەر و کۆمەڵگەی خۆشباوەڕ

(پڕۆژەی وێرانکردنی کۆمەڵگەو بێبایەخکردنی ژیان)

ئاسۆ جەبار

لەڕاستیدا لێرەدا ئێمە باس لەوە ناکەین کە دەسەڵاتگەلێکی دیکتاتۆری تا ئەوڕۆکە هێزگەلێکی پاوانخوازی وێرانکارن بۆ داگیرکردنی کۆمەڵگەو سەرلەبەری سەرچاوە ماددیو فەرهەنگییەکانی کۆمەڵگە، نەخێر کێشەکە لەوەدا نییە کێ دیکتاتۆرەو کێ دیکتاتۆر نییە، بەڵکە گرفتەکە لەوێوە دەسپێدەکات کە دەسەڵاتگەلێکی دیکتاتۆری ئەم سەردەمە هەن کە بوونەتە زمانحاڵی یەکەمی دیموکراسییەتو ژیانی مەدەنیو دنیای مۆدێرنو کەناڵەکانی راگەیاندن سیخناخ دەکەن بە دروشمی پێکەوەژیانو ئازادیو دیموکراسی، بەڵام لە واقعدا ئەوەی حساب بێت بۆ رای هاوڵاتیانو رایگشتی ناکرێتو دواجار ئەم دەسەڵاتانە بێجگە لەوەی کە دەسەڵاتێکی بەختەوەرن بە خۆشباوەڕییەکانی کۆمەڵگە هیچی تر نیین.

دەسەڵاتی بەختەوەر ئەو دەسەڵاتە دەوڵەمەندەیە کە تاکەیەك خەون لەپشتییەوە ئامادەیەو دەبێتە داینەمۆی بەڕێوەوبردنو ئەکتیڤبوونی، ئەو خەونەش خەونی زوو دەوڵەمەندبوونو بودجەی زۆروزەوەندەی خاوەندارێتیەیە، بەواتایەك ئەو دەسەڵاتە بەردەوام لەهەوڵی تاڵاکردنی ژیاندایە بۆخۆی وەك سەرچاوەیەك بۆ داگیرکردنی داهاتەکانی کۆمەڵگە، واتە بۆ حیزبو فیرعەونە بچوکەکانی بۆ سەرۆكو رەعیەتە نزیکەکانی بۆ وەزیرو ئەندام پەرلەمانە بێدەنگو رامکراوەکانی، ئەم دەسەڵاتە بەردەوام کاردەکات بۆ بچوككردنەوەی ژیان لەتاکەیەك حیکایەتی سەروەریو پڕکردنی ژیان لەدروشمی بەتاڵو لە موقەدەساتی خاڵی لە سیحرو رەمزو کاریزما (بەواتایەك ئەو دەسەڵاتە بەردەوام لەهەوڵی بەکاریزماکردنی ئەو موقەدەساتانەدایە)، ئەم دەسەڵاتە بەشێوەیەك لەشێوەکان نایەوێت لە ئێستادا بژی، بەواتایەك دەسەڵاتێکی کۆنزێڤاتیڤە رابردوخوازو یادەوەریخوازو مێژووخوازە، هاوکات لەوەهمی رابردووەوە ئێستا رەنگڕێژدەکاتو کلێشەسازێکی بەسەلیقەیە بۆ وێناکردنی ئێستای کۆمەڵگە لەوەهمێکی سەرتاسەری بێئەندازەدا، بۆ ماناوەی خۆیو دارشتنەوەی لەساتەوەختە جیاجیاکانی سەردەمە جیاوازەکاندا. یادەوەریخوازە بەو مانایەی ئەم دەسەڵاتە بۆ هێشتنەوەی بەختەوەریو دەوڵەمەندییەکانی ئێستای بەردەوام خوێن لەسەروەرییەکانی رابردووەوە وەردەگرێتو سەرلەبەری دروشمەکانو بەڵێنەکانی بۆنی یادەوەرییەکی تەپتۆزخواردووی لێوەدێت، دەسەڵاتێکە تاسەرئێسك لەیادەوەرییە سەیروسەمەرەکانی خۆیدا دەژی.

ئەم دەسەڵاتە لەتواناییدایە ساتەوەختەکانی ئێستای کۆمەڵگەو ژیان پڕبکات لەبەهاکانی رابردوو لەمەرگو کارەساتەکانی ناومێژوو، بۆ هێشتنەوەی خۆی لەسەر کورسی دەسەڵات خوازیارە سەرلەبەری رۆژژمێرەکان پڕبکات لەشەهیدو ترسو کارەساتو وێرانەییەکان، لەکاتێکدا شەهید لەلای دەسەڵاتی بەختەوەر کارتێکە بۆ بردنەوەی هەڵبژاردنو دەسخەڕۆکردنی ئێستاو یادەوەرییەکانی کۆمەڵگە، تەنها لافیتەیەکی رەشە بۆ هەڵواسینی بە ئێستادا، یادێکە بۆ رازاندنەوەی سفرەی بەختەوەریو پڕکردنەوەی عیشوەی مانەوە، کە دەبنە سەروەری بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی بەختەوەریو چێژی بێئاگایی.

دەسەڵاتی بەختەوەر دەسەڵاتێکی حیزبسالارو دیکتاتۆرە، بەو واتایەی دەسەڵاتی دیکتاتۆری ئەو دەسەڵاتە هەژمونگەرو داگیرکارەیە کە سەرلەبەری سەرچاوەکانی ژیانو ئابوریو سیاسەتو ژیانی شارستانیو تەواوی کۆمەڵگەو فەرهەنگو دەزگا شارستانیو رۆشنبیریو ئابورییەکان داگیرو کۆنترۆڵ دەکاتو خۆی دەکات بە خاوەنی یەکەمی هەموو ئەم بوارانە.

هاوکات کار لەسەر کۆنکرێتکردنو سواغدانی ئەو ناوەندانە دەکات بە روانینو دنیابینییە داخراوەکەی خۆیەوە، ئەو دەسەڵاتەی بەم شێوازە بیردەکاتەوە سەرباری ئەوەی دەسەڵاتێکی نامۆدێرنو ناشارستانییە، دەسەڵاتێکی وێرانکارو کاولکاریشە بۆ

بچووككردنەوەی كۆمەڵگەو ئەو ئاستە ژیارییەی كە فەرهەنگو دنیابینی كۆمەڵگەی پیادا تێدەپەڕێت، ئەو دەسەڵاتە سەرباری ئەوەی دەسەڵاتێكی نەرجیسیو خۆپەرستە، دەسەڵاتێكیشە خوازیاری سەپاندنی تاكەیەك روانینو بیركردنەوەی حیزبیانە یان ئایدۆلۆژیانەیە.

ئەوكاتە بەختەوەرە كە تەواوی كۆمەڵگەو دەزگاو ناوەندەكانی ژیانی داگیركردوەو تەواوی كۆمەڵگە وەك بیردەكەنەوە، هاوكات كەس بۆی نەبێت بڵێت نەخێر، ئەو دەسەڵاتە خوازیاری دەرهێنانی وشەی نەخێرە لە فەرهەنگو زمانی وتووێژ، دواجار دەسەڵاتی بەختەوەر ئەو دەسەڵاتەیە كە بەردەوام لەهەوڵی كوشتنی نەخێرەكاندایە، بەردەوام لەسڕینەوەی ناڕەزاییو جیاوازییەكاندایە، هەمیشە لەهەوڵی بێبایەخكردنی رەخنەو گفتوگۆو رۆشنبیریو ئاستە جیاجیاكانی هزرو دنیابینییەكاندایە.

ئەو دەسەڵاتەی وەك دەسەڵاتە دیكتاتۆرییەكانی دنیا دەستدەگرێت بەسەر سەرلەبەری سەرچاوە ئابورییەكانداو داگیریان دەكات، دەرەنجام دەوڵەمەند دەبێت، پاش ئەو دەوڵەمەندبوونە ناشەرعیو نادادپەروەرانەیە، هەڵدەستێت بەسازدانی كەرنەڤاڵو فیستیڤاڵ بۆ شكۆداركردنو قەبەكردنی قەبارەی خۆی بچووككردنەوەی ژیان، زەبەلاحكردنی هێزەكانی ناوخۆر وەك پۆلیسو ئاسایشو دەزگا نهێنییەكانی حیزبو بێبایەخكردنی قسەكردنو رەخنەكانو ئاستی رۆشنبیری، هەڵدەستێت بە پڕكردنی گیرفانە سێبەچوارەكانی خۆیانو تاڵانكردنی گیرفانە بچوكەكانی هاوڵاتی، وێرانكردنی شار لەڕێی تاریككردنو موحتاجكردنی مرۆڤو چەوسانەوەی هاوڵاتی لەڕێی وێرانكردنی بژێوی ژیانییەوە بەرامبەر بەرزكردنەوەی تەلارەكانی خۆیانو جوانكردنی هۆڵی كۆبوونەوەكانو بەتاڵكردنەوەی پەرلەمانو وەزارەتەكان لەرەخنەو پڕكردنەوەی لە بێدەنگیو موچەی زۆرو تەمەڵی، دەسەڵاتی بەختەوەر بۆ ئەم پرۆسەیە داراییەكی باش هەڵدەڕژێت بۆ ئینشانوسو راپۆرتنوسو عەریزەنوسە بێئیشەكانی ناو دەسەڵات بۆئەوەی تەلەفزیۆنو رادیۆو رۆژنامەكان پڕ بكەن لەهوتافكێشانو دروشمی بەتاڵ لەماناو راستگۆیی، پڕیانبكەن لە ستایشو خەونی رەنگاڵەییو وەهمی. هاوكات ئەم دەسەڵاتە بەردەوام لەهەوڵی خۆڕازاندنەوەو ماكیاجكردن دایە، بۆنمونە لەبری تەلەفزیۆنێكی لۆكاڵی خۆی دەكات بەخاوەنی چەندین كەناڵو میدیای لۆكاڵیو سەتەلایتی، لەبری تاكەیەك رادیۆی پڕ لەدەنگی ناڕەزایی دەیان رادیۆی پڕ لەگۆرانی هەمەڕەنگو پڕ لەدروشمی بەتاڵو پڕ لەهەواڵی سەرمێزو حیكایەتیو نوكتەی حیزبی، هەروەها لەبری تاكەیەك بڵاوكراوەی حەزینی رەشوسپی، سەدان رۆژنامەو گۆڤارو هەفتەنامەو وەرزەنامەو ساڵنامە دەكات بە زمانحاڵی بەختەوەرییەكانی خۆیو خۆشباوەڕییەكانی كۆمەڵگە، دەیانكات بە مینبەری دەوڵەمەندییەكانی خۆیو كەلاوەكانی ژیان، لەبری ژوورێكی بچكۆلە بۆ دەركردنی چەند بڵاوكراوەیەكی رەشوسپی، چەندین دەزگای رۆشنبیریو حیزبیو دۆستەكانی خۆی دەخاتە كار بۆ چەواشەكردنی رایگشتی هاوڵاتیانو دەوروبەرو كۆمەڵگەی نێودەوڵەتی.

دواجار دەسەڵاتی بەختەوەر هەرچەندە سەرلەبەری سەرچاوە تەكنیكیو فەرهەنگییەكانی دنیای مۆدێرن بۆخۆی داگیردەكات، بەڵام ئەو دەسەڵاتەیە كە فڕی بەدنیای مۆدێرنو بوژانەوەی فەرهەنگیو شارستانیو كرانەوەی كۆمەڵگەوە نییە، لەبەرئەوەی دەسەڵاتێكە تاسەرئێسك باوەڕی بە قبوڵكردنی جیاوازییەكان نیە، باوەڕی بە مافە مەدەنییەكانی هاوڵاتیان نیە، بەردەوام لە پێشێلكردنی مافەكانی مرۆڤدایە، هاوكات دەسەڵاتێكە بە موتڵەقی باوەڕی بەوە هەیە كە دەبێت خۆشگوزەرانییەكان بۆخۆی بێتو وێرانییەكان بۆ كۆمەڵگە، تەلارەكان بۆخۆیو كرێچێتیو كەلاوەكان بۆ كۆمەڵگە، موچەی بێسنور بۆخۆیانو ئیفلاسیو هەژاری بۆ هاوڵاتیان، زەویو باخەكان بۆخۆیانو شەهیدەكان بۆ كۆمەڵگە، ئاشتبوونەوەكان بۆخۆیانو بێهیوایو بێئومێدی بۆ كۆمەڵگە، گەشتوگوزارو خۆشگوزەرانییەكان بۆخۆیانو ئەحبابەكانیان، كەئابەو بێزاریو سەرهەڵگرتنو ئاوارەیی بۆ هاوڵاتیان، كارەباو روناكییەكان بخۆیانو چراو تاریكیو راكەڕاكە بۆ كۆمەڵانی خەڵك. سوتەمەنیو ساردكەرەوەو گەرمكەرەوەو ژووری نوستنی تاوس بۆخۆیانو سەرەی بەنزینو بێكارەباییو كێشەی نیشتەجێبوون بۆ خەڵك.

دەسەڵاتی بەختەوەر میكانیزمێكی سادەوساكار بەكاردەبات بۆ كۆنترۆڵكردنو بێدەنگكردنی ناوەندەكانی دەسەڵاتو دەزگا رۆشنبیرییەكانو رۆژنامە تەلەفیزۆنەكان، ئەو میكانیزمەش بێدەنگكردنە لەڕێی پێدانی موچەیەكی زۆرو بەخشینی خەڵاتو پاداشتی گوێڕایەڵی، بۆنمونە پەرلەمانتارێك لەبری ئەوەی موچەیەكی ئاسایی وەربگرێت موچەكەی دەكەن بە ($3.600)سێ هەزارو شەسەددۆلارو قسوری دەدەنێ، ئەمە بێجگە لە مەسروفاتو منحەی مەترسی، وەزیرێك لەبری ئەوەی موچەیەكی

مەعقولی بدەنێ، موچەیەکی نامەعقولو ناشایستەی دەدەنێ کە لە موچەی پەرلەمانتارێك زیاترەو (36)ئەوەندە لەموچەی دەرچویەکی زانکۆ زیاترە، ئەمە بێجگە لە موچەی خەیاڵی سەرۆکی حکومەتو جێگرەکەیو بەرپرسە حیزبییەکانو نەسریەی سیحریو بودجەی لابەلای حیزبو پاداشتو مەکرەمەی ئەملاولا، لەڕاستیدا دەتوانین ناوێکی دیکەش بڕین بەبالای دەسەلاتی بەختەوەردا، ئەویش فۆنتەراتخانە یان تەمەڵخانە.

کۆمەڵگەی خۆشباوەڕیش ئەو جۆرە کۆمەڵگەیە کە باوەڕی بە بەڵێنە وەهمییەکانو هوتافکێشانو میدیاکانی دەسەلات هەیە، یان کۆمەڵگەیەکە توانای جیاکردنەوەی ڕاستییەکانی نییە لە درۆکان، یان تاسەرئێسك بێئومێدە لە گۆڕانکارییەکانو بەڵێنەکانو گرفتاری بێدەنگییەکی کوشندەیەو بە سەرسامییەوە دانیشتووە بەدیار کاولبونی ژیانو بێمانییەکانەوە.

حکومەتی وەهمی

کاتێك ناعەدالەتیو نامرۆڤایەتیو ناشارستانی دەگاتە ئەوپەڕی بێماناییو ئەوپەڕی جەهلو ئەوپەڕی بێباکی، ئیتر چاوەڕوانی وەڵامدانەوە چ بایەخێکی هەیە، لەبەرئەوەی ئێمەی مرۆڤ پێمانوایە تاکە بوونەوەرێك کە توانای وەڵامدانەوەی هەیە بە قسەکردنو گفتوگۆ بەشەرە.

ئەو دەسەلاتانەی وەلامی ڕۆشنبیرانو ڕەخنەگرانو ڕۆژنامەنوسانو هونەرمەندانو هاولاتیان نادەنەوە تاسەرئێسك جاهیلن، بەلێ جاهیلن بە دیموکراسیەتو سادەترین مافی مرۆڤو فەرهەنگو شارستانیەتو ڕۆشنبیری، بەلێ ئێوەی بێدەنگو ئێوەی بێباکو ئێوەی خەوتوو، ئێوەی تێروتەسەلی کۆبونەوە بەتاڵەکانتان، لێوانلێو لە دەوڵەمەندییە بێبەهەرییەکانتان، لێوڕێژ لە نامەعریفیەتو نارۆشنبیریتان.

لەراستیدا ئەو حکومەتانەی کە ناتوانن سادەترینو ساکارترینو بچوکترین ماف بۆ هاولاتیان دابین بکەن، وەك کارەباو خزمەتگوزاریو سوتەمەنیو نیشەجێبوون، حکومەتگەلێکی فاشیلن لەڕووی کارگێڕیو بەڕێوەبردنو حوکمڕانییەوە، بەلێ ئەو حکومەتانەی تەنها شانازی بە موقەدەساتو شۆڕشو شاخو سەروەرییەکانیانەوە دەکەن حکومەتێکی وەهمین، بەواتایەك ئەو دەسەلاتە فڕی بە ئێستاوە نەماوە، دەسەلاتێکی وەهمییەو پێیوایە یان هەستدەکات حکومەتە، بەلام لەراستیدا حکومەت نییە.

ئەو حکومەتەی گوێ لەهیچ شتێك ناگرێتو پێیوایە حساب بۆ خەلك ناکاتو رایگشتی خستۆتە ژێر پێیەوەو حساب بۆ میدیای ئازادو ڕەخنەگرەکان ناکات، حکومەتێکی کارتۆنییە، بەتاڵە لەهەر ڕوانینێکی زانستیو ئەکادیمی بۆ دنیا، بەلام پڕە لە نائاگاییو بێباکیو خەمساردیو ناعەدالەتیو تەشریفاتو موجامەلەو وێرانەییو جەهل، بەواتایەك تەمەڵخانەیەکی گەورەوگرانی بەخێوکردنی جەهلو وەهمە.

لەراستیدا ئەو حکومەتانەی کە وەلامی هیچ ڕەخنەیەك نادەنەوە حکومەتێکی نابەرپرسیارو بێ پرۆژەن، حکومەتێکە ستراکچەرەکەی زۆر لەو ماڵە هەزیلە وێرانترە کە لە لم دروستدەکرێتو ژوورەکانی پڕن لەهەواو قەلایەکە بێئەندازە وەهمییەو کۆشکێکە بۆ شاردنەوەی بێباکی. کاتێك ئێمەی مرۆڤ قسە لەگەڵ یەکتردا دەکەین، لەگفتوگۆو ڕووبەڕوبونەوەکانماندا وەلامی یەکتری دەدەینەوە، لەڕێی ئەم پرۆسەیەشەوە لەیەکتری تێدەگەین، بەلام کاتێك تۆی ئینسان بەردەوام قسە بۆ یەکێك دەکەیتو وەلامت ناداتەوە، ئەگەر تۆی مرۆڤ هەستت کرد هەزاران کەس گوێت لێدەگرنو تەنها یەك کەس گوێت لێناگرێت، ئەوا یەکڕا دەگەیتە ئەو باوەڕەی کە ئەو مرۆڤەی تۆ قسەی بۆ دەکەیت یان ڕەخنەی لێدەگریت مرۆڤێکی نابەرپرسو تێنەگەیشتووەو ناشارستانییە، هاوکات کاتێك تۆی مرۆڤ ڕەخنە لەحکومەت دەگریتو وەلامت ناداتەوە، کە شتێکی هونەری نییە، یەکڕا هەستدەکەیت حکومەتو جێگرو وەزیرو پەرلەمانتارەکانت بێئاگاو خەمساردو نابەرپرو نادیموکراتو ناشارستانین.

خوێنەرانی ئازیز کە حکومەتانەی پێیانوایە خۆپیشاندانو ناڕەزایی دەربڕینو مانگرتنو ڕەخنەگرتن زەرەری هەیە بۆ ئاسایشی نەتەوەییو برا مەزهەبییەکانمانو دەبێت بە دارو بەلیسو قۆناغە تفەنگو فیشەكو زیندانیکردنی کوێرانە وەلامیان بدرێتەوە، بە حەقەت دەسەلاتو حکومەتێکی دواکەوتوونو وێرانن لەڕووی شارستانییەوە، ئەوەی نوێنەرایەتی ئەو جۆرە بیرکردنەوانەش

دەکات با وەزیر بێت یان ئەندام پەرلەمان یان بەرپرسی حیزبی، ئینسانگەلێکی بێئاگان لە کۆمەلگەو ژیانی مۆدێرنو فرپیان بەسەر ئەو چەمکە رەنگاڵەیانەوە نییە کە رۆژانە تەلەفزیۆنو رۆژنامەو رادیۆکانی لێپڕدەکەنو کۆمەلگەی پێ خاڵیدەکەنەوە.

ئەو حکومەتانەی بەردەوام لەهەوڵی کوشتنی خەونو ئارازوو و داواکاریو پرۆژەو بیرکردنەوەو روانینی هاولاَتیاندان هەمیشە لەهەوڵی خۆدزینەوەو گوێنەگرتنو وەلاّم نەدانەوەو نابەرپرسیاریدان، هاوکات فرپیان بەسەر دنیای مۆدێرنو دیموکراسییەتەوە نییە، هاوکات حکومەتێکی کەئیبو بەرهەمهێنەری کەئابەن بۆ هاولاَتیانو بەردەوام لەهەوڵی گەشەپێدانی حوزنو کەئابەدان بۆ تەواوی کۆمەلگەو سەرلەبەری ناوەندەکانی ژیان.

پاش ئەوەی لەهەموو لایەکەوە رەخنە لەمجۆرە حکومەتانە دەگیرێتو لەهەموو شوێنێکدا.. لە ماڵەکانو لە چاخانەکانو لە دائیرەکانو لەناو پاسداو لەناو کۆڕوکۆبونەوە رۆشنبیرییەکانو لەشانۆگەرییەکاندا، لەرێی مزگەوتو پیاسەی سەر شەقامەکانو لە رێی ئیمەیلو ئینتەنێتو لەسەر رووی رۆژنامەو لەدڵی هەریەکێکدا دنیایەك رەخنەو نارەزایی توند هەیە، کاتێك لەدڵی هەموو یەکێك لەئەندامانی ئەو کۆمەلگایانەی کە خاوەنی حکومەتێکی بێگوێن بەراستی جوێن بە حکومەت دەدرێتو بەراستی تف لەو رۆژگارانە دەکرێت کە بەرێزو حورمەتەوە لەبەردەم سندوقەکانی دەنگداندا دەوەستانو دەنگیان دەدا بە هیچ. کاتێك هاولاَتیان بەجیدی رێزو حورمەتیان هەیە بۆ ژیانو جوانکردنی هەر ساتەوەختێك کە بۆنی چاوەڕوانی لێدێت، بەلاّم بە پێچەوانەوە حکومەتەکەی رێز بۆ هیچ شتێك دانانێتو بەحورمەتەوە وەلاّمی هیچ داواکاریو نارەزاییو رەخنەیەك ناداتەوە کە بۆنی ژیانی لێبێت، ئەوکاتە تۆی مرۆڤ هەستدەکەیت.. ئیتر تۆ خاوەنی حکومەتێکی وەهمیتو لەخەیاڵی خۆتدا حکومەتێکت هەیە حسابت بۆ دەکاتو لەوباوەڕەدایت گوێت لێدەگرێت، بەلاّم کاتێك لەو خەیاڵە شیرینە بێداردەبیتەوە سەیردەکەیت لەکەلاوەیەکدایت بەناوی ژیانەوەو لە وێرانەیەکدای بەناوی حوکمڕانیو سەروەرییەوە.

ئەو حکومەتانەی پێیانوایە دەرەنجامی وەلاّمنەدانەوەیانو حساب نەکردن بۆ رەخنەو رایگشتی دەبێتە هۆی ئەوەی ئیتر کەس تاقەتی رەخنەی نامێنێتو هەموان لە پرێکدا کۆڵ دەدەن، بەداخەوە ئەو خەیاڵە پاقلاوەییە زۆر بچوکە لەبەردەم نوسینو رەخنەی ئەو نوسەرە جیدیو سەبەخۆیانەدا.

ئەو دەسەلاّتانەی لەخەیاڵی ئەوەدا دەژین کە وەلاّمنەدانەوەیان دەیانگەیەنێتە بەختەوەریو گوێنەگرتن لە رەخنە دەیانگەیەنێتە نەشوە، دەسەلاّتگەلێکی وەهمیو نادیموکراتو نامۆدێرنو جاهیلن، لەبەرئەوەی کەسی بێگوێ ئەو کەسەیە کە جەهلێکی کوشندەی هەیە بەدنیای دەرەوەی خۆیو دنیای گۆڕانکارییە گەورەکان.

کاتێك تۆی مرۆڤ دەبیتە خەرمانێکی گەورە لە چاوەڕوانیو بەتەمابوون ئەوکاتە ئیتر خەونەکانت بەکۆڵی خەمەوە گەورە دەبنو خۆت بچوکدەبیتەوە، ئەوکاتە خەیاڵەکانت دەبنە دێوەزمەو خۆت دەبیتە جانەوەرێکی بچوك، واتە کاتێك تۆی ئینسان بەردەوام چاوەوڕوانی باشبوونی کارەباو هاتنەووەی کارەباو ئاو و چاوەڕوانی هەرزانییەکی خەیاڵیت لەبێمانایی گرانی بازاڕو بژێوی ژیاندا، کاتێك تۆ چاوەڕوانی دوو ژوور دەبیت بۆ دابەشکردنی تەنهاییەکانی خۆتو هاوژینەکەت بەسەر رووبەری بچوکی بێماناییدا، کاتێك بەتەمای ئەوەی رۆژێك لە رۆژان حکومەت گوێت لێبگرێت یان وەلاّمت بداتەوە یان بەتەمای ئەوەی وەك مرۆڤ حسابت بۆ بکرێت، یان بەتەمای ئەوەی رۆژێك لەرۆژان ئیتر لەسەرەی بەنزینو غازو نەوتدا ژیانت تەواو نەبێتو وەك ولاّتێکی تازەپێگەیشتوو سەرە بۆ هیچ نەگریتو ژیان زور سادەو سروشتی بێتەوە، ئەوکاتە ئیتر چاوەڕوانییەکان مێشکت دەخۆنو خەیاڵەکانت دەبن بەکابوسو هێدی هێدی ژیانت یەکسان دەکەنەوە بە سیفرو بێهودەیی خەیاڵو خولیاکانت تالاّن دەکاتو کەئابە دەبێتە هاورێیەکی هەمیشەییتو چاوەڕوانییە بێماناکان هێدی هێدی کاڵت دەکەنەوەو فرێت دەدەنەوە پانتاییەکی گەورەی ناعەدالەتیو گەندەڵیو بێساحەبیو درۆزنیو نابەرپسیارێتی، کە دواجار ئەم پانتاییە بێجگە لە مەزاتخانەیەکی گەوورەی بێماناکردنی ژیان هیچی تر نییە.

حکومەتی وەهمی یەکێکە لە حکومەتە هەرە دەگمەنەکانی دنیاو ناوەندێکی دەسەلاّتی پڕ لە ناچاریو نابەرپرسیارێتیو نافەرهەنگیو نامەعریفییە، شێوازێکی تازەی حکومکردنە، مۆدێلێکی دیکەی بەرێوەبردنو حوکمڕانییە، هاوکات سیتمێکی پەرشوبلاّوی ناتەندروستە، بەواتایەك فۆنتەراتخانەیەکی گەورەیە بۆ هەراجکردنی مافە مەدەنییەکانی هاولاَتیانو

مەزاتخانەیەکی گەورەیە بۆ بێماناکردنی ژیانو مەعریفەتو شارستانیو دنیای مۆدێرن، لەکاتێکدا حکومەتی وەهمی خۆی بۆخۆی بازارێکی گەورەی ژەنەڕاڵەکانی جەنگەو خومخانەیەکی بچکۆلانەی دیموکراسیەتە.